בס"ד

פרשת דברים

שיעורו של הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א

הסודות להצלחה שלך

www.yoursuccesstoolbox.com

תוכן העניינים

פרשת דברים/שיעורו של הגאון רבי בן...	3
אלה הדברים (דברים א, א)	4
מה פירוש דובשן מתוק ועוקצן קשה...	4
אומרת הברייתא מה יעשה אדם וינצל...	6
לכן תוכחות זה דבר גדול	7
מתי יוכיח אותם ?	8
בעבר הירדן בארץ מואב (דברים א, ה)	10
במדבר	11
ולבן	13
בחצרות	13
ודי זהב (דברים א, א)	14
הואיל משה (דברים א, ה)	14
למען ואמץ את לבבו למען עשות... (דברים ב, ל)	15
הבו לכם אנשים חכמים ונבונים ואשִמם...	15
זה הבו לכם אנשים חכמים ונבונים... (דברים א, יג)	17
לא תכירו פנים במשפט כקטון כגדול... (דברים א, יז)	19

בס"ד

פרשת דברים

שיעורו של הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א

פרשת דברים/שיעורו של הגאון רבי בן ציון מוצפי

אֵלֶּה הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל-כָּל-יִשְׂרָאֵל, בְּעֵבֶר, הַיַּרְדֵּן: בַּמִּדְבָּר בָּעֲרָבָה מוֹל סוּף בֵּין-פָּארָן וּבֵין-תֹּפֶל, וְלָבָן וַחֲצֵרֹת-וְדִי זָהָב. ב אַחַד עָשָׂר יוֹם מֵחֹרֵב, דֶּרֶךְ הַר-שֵׂעִיר, עַד, קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ. ג וַיְהִי בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה, בְּעַשְׁתֵּי-עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ; דִּבֶּר מֹשֶׁה, אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ, אֲלֵהֶם. ד אַחֲרֵי הַכֹּתוֹ, אֶת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי, אֲשֶׁר יוֹשֵׁב, בְּחֶשְׁבּוֹן-וְאֶת, עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן, אֲשֶׁר-יוֹשֵׁב בְּעַשְׁתָּרֹת, בְּאֶדְרֶעִי. ה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, בְּאֶרֶץ מוֹאָב, הוֹאִיל מֹשֶׁה, בֵּאֵר אֶת-הַתּוֹרָה הַזֹּאת לֵאמֹר

יש גמרא, שאומרת במסכת בבא בתרה קס"ה, אמר ר' יהודה אמר רב, רובם בגזל, מיעוטם בעריות, וכולם בלשון הרע. כלומר, רוב העולם חוטאים בגזל. ומיעוטם בעריות, עריות זה ה' יצילנו חוטאים בנשים. וכולם בלשון הרע.

הגמרא שואלת במקום, איך אתה אומר כך ? כולם בלשון הרע ? אין צדיקים בעם ישראל ? מה עם משה רבינו ושמעון בר יוחאי ורבינו האר"י. הנה הפטירה שלו בה' באב השבוע. נפטר לפני כ 440 שנה. בסך הכל 38 שנה. זכותו תעמוד לנו.

- **משיבה הגמרא, כולם באבק לשון הרע. מה זה אבק לשון הרע ?**

הכוונה, לא לשון הרע גמור. למשל, שואל אותו יש לך אש ? אומר לו, לי אין, אבל אצל השכן תמיד עושים על האש, אז יש להם תמיד אש. למה

אמרת הם תמיד עושים על האש ? אפילו שלא התכוונת לגנאי, זה יקרא אבק לשון הרע. אפילו מזה צריך להיזהר.

אלה הדברים

דברים א, א

אומר הגאון חיד"א, אלה ראשי תיבות, אבק לשון הרע. יזהר האדם שלא לדבר שום דבר אסור ואפילו אבק.

שתוק !

שתיקה יפה וחכמים וקל וחומר, חוץ מכבודכם לטיפשים.

מה שמדברים על הגויים ועל שונאי ישראל, אין דבר. אנחנו רוצים לקטרג עליהם כדי שיצאו מהעולם רגע קודם. אבל על ישראל אסור לדבר. אלה לשון קשה. דיבור גם לשון קשה. אמירה לשון רכה. דברים, אלו דבורים. כמו הדבורים שעוקצן קשה ודובשן מתוק. הדבורה יש לה עוקץ מסכן מי שנעקץ על ידה מצד שני היא מביאה דבש. יש פתגם בחז"ל, **לא מדובשך ולא מעוקצך**. מי שנעקץ אומר כך. מי שאוהב את הדבש לא אומר כך.

מה פירוש דובשן מתוק ועוקצן קשה ?

הכוונה, התוכחה. אדם צריך להתרגל לשמוע תוכחות. ותדעו זה מאד חסר לנו בדור הזה. בגלל זה אנו מגיעים למצב של שפל המדרגה של המצבים הכי רעים. הפסוק אומר: באין מוסר יפרע עם. כשאין מי שמוכיח ונותן מוסר אז עושים כל אחד מה שהוא רוצה. איש הישר בעיניו יעשה. זה חמור מאד. אנו נלך לאור החכמים. זה ממציא מנהג כזה וזה ממציא מנהג כזה. מה שהחכמים עושים אנחנו נעשה. בא בן אדם שם לו פתיל תכלת בציצית. אבותינו לא שמו. גדולי ישראל לא שמו. למה אתה שם ? זה אסור משום יוהרה. אתה קם מוקדם לתפילה ? אתה נזהר להגיד קריאת שמע בעונתה ? אתה מקיים את כל מה שאומר רבינו האר"י ? אדם צריך לעשות את המצוות בסתר ובהצנע.

תוכחה זה דבר חשוב. אומר ה"ראשית חכמה", בברייתא ידועה, שמובאת גם במסכת שמחות, הברייתא אומרת, שאין לך אדם שלא נידון בחיבוט הקבר. אחרי שמת וקוברים אותו, באים שני מלאכים, אחד מראשו ואחד מרגליו, מעמיקים את קברו בעומק של הגובה שלו, ושני מקלות של אש בידיהם, מתחילים לחבוט בו, ואומרים לו תגיד לנו את השם שלך. והוא שוכח את שמו. מהפחד של המוות, מזקנה. לכן תקנו לנו, רש"י בספר מיכה כתב, שיאמר אדם פסוק בסיום העמידה שהאות הראשונה של הפסוק זה האות של שמו והאות האחרונה של הפסוק זה האות האחרונה של שמו. ואם יש לו שני שמות, צריך שני פסוקים. וזו סגולה שלא ישכח שמו ליום הדין. ואז הם חובטים בו. יש מי שמכים אותו יום, יומיים, יש שנה. וזה אחד משבעה דינים.

יש בספר דניאל, הוא אומר יש **שבע דינים יחלפון עלוהי, דרשה הגמרא, 7 מיני דינים יש על המת:**

- עוד בעולם הזה, לפני שנפרדת נשמתו מגופו, שניה אחת זה לוקח. דנים אותו על כל מעשיו שעשה כל ימי חייו פה.
- כל הדרך לבית הקברות. לכן, צריך להגיד מזמורי תהלים כדי לשמור אותו מהמזיקים.
- אחרי שקברו אותו עושים לו חיבוט הקבר.

4-5 לא נמשיך, מספיק יש לנו שבוע הבא את תשעה באב.

בחיבוט הקבר מכים את האדם מכות נמרצות. מדוע ? מפני שהוא בעולם הזה נהנה מהעולם, אכל ושתה יותר ממה שצריך. כל מה שהוא יותר מצורך קיום גופו, הוא חיפש. הביאו לו גזוז משמש, אומר אני רוצה לימון, הביאו לו לימון, אמר אני רוצה קוקה קולה. וכן, הלאה על זה הדרך. בשביל שיהיה טעם. מה שלרפואה אין בעיה. כל מה שהתענג בימי החול יותר ממה שצריך לגופו, שם בחיבוט הקבר חובטים. ולמה ? אומרת הברייתא, מכיוון שזה כמו אבק. אדם יש לו שטיח יקר מאד והשטיח

הזה התאבק, מה צריך לעשות ? לחבוט. ככל שאתה מוציא ממנו את האבק הוא מתנקה. כך בנשמת האדם, נדבק בו דברים רעים. הנאות ותאוות גשמיות, אז חובטים את זה ממנו.

אומרת הברייתא, מה יעשה אדם וינצל ?

אמרו חכמים כל הנקבר בארץ ישראל והמת בערב שבת ונקבר בערב שבת בין השמשות, אין דין הקבר שולט עליו. זאת אומרת צריך שימות ביום שישי, וקוברים אותו סמוך לשקיעה, אינו רואה חיבוט הקבר לעולם.

יש ויכוח בין המפרשים, האם צריך את שני התנאים ? גם שיקבר בארץ ישראל וגם שיהיה בין השמשות ? או שמספיק תנאי אחד ? יש על זה ויכוח. מוסיפה הברייתא, מה יעשה אדם וינצל מחיבוט הקבר ?

יאהב את התורה ויתפלל בכוונה, ויאהב את הצדקות, ויאהב את התוכחות !!! שימו לב, זה חסר לנו. שיהיה לו אוזן לשמוע מוסר. אפילו אם הוא נהנה מהעולם, כיוון שהוא אהב תוכחות מצילים אותו מדין חיבוט הקבר. ואל יהיה העניין הזה קל

בעיניך. תראה מה כתב רבינו האר"י עליו השלום. יש תיקון כרת. הוא המציא תיקון כרת. אם אדם התחייב באיזו עבירה שיש עליה כרת, כמו לא עלינו, חילל יום טוב, אכל ביום הכיפורים, נכנס להר הבית, נכשל בנידה. יכול להיות גם חטא מגלגול שעבר. גם אם בגלגול זה לא חטא, מה תקנתו ? רבינו האר"י כותב, ישב מתחילת הלילה ועד סופו ויעסוק בתורה, והצער שיש לו על זה שנידד שינה מעיניו באותו לילה, בבוקר מוחקים לו את הכרת. גם על זה יש דיון בפוסקים. האם צריך לילה אחד על כל כרת או שמספיק לילה אחד על כל החטאים ? אז יש מי שכתב שיעשה שלוש, כנגד נפש רוח נשמה. אז יש לנו את ליל שבועות ואת לי הושענא רבא. שני לילות.

האזכרה העיקרית שהיתה פעם, במקום כל הסעודות שעושים היום, דברים בטלים, מחילה שאני אומר, היו עושים למת תיקון כרת בלילה של הפטירה שלו, אם זה בליל השבעה, ואם זה בליל ה30, בליל ה 12 חודש, ואם זה בליל הפטירה כל שנה. למה ? אם הנפטר עבר איזה עוון שיש עליו כרת, אז אנחנו החיים יכולים לתקן גם את המתים. ואז כשאתה לומד לעילוי נשמתו אתה מכפר. אז יש בזה מעלה גדולה.

לכן, תוכחות זה דבר גדול.

הביא רבי חיים ויטאל בשמו מעשה שהיה.

היה להם בצפת, בדורו של הרמ"ק, הוא ייסד חברה קדושה. היו שם שנים עשר תלמידים, אהובים בלב ונפש, שלא היה ביניהם סודות. כל אחד היה מגלה את הסודות שלו לשני. והיו מידי מוצאי שבת אחרי תפילת ערבית, בחדר סגור, שאף אחד לא ישמע, וכל אחד מספר לשני מה הוא יודע על העוונות שהוא עשה. ראיתי אותך השבוע שלא כוונת מספיק בתפילה, ראיתי אותך השבוע שזלזלת בכבוד חברך, ראיתי אותך מדבר בבית הכנסת. כל אחד מוכיח את השני. והוא מתוודה על זה ורושם בפנקסו לתקן את זה ואת זה, וזה לתועלת. זה לא ביקורת למטרת ביזוי.

לילה אחד, קראו לרבי חיים ויטאל, ואמרו לו שמתאספים. אמר להם, פעם אחרת. אמר, לי זה נראה הלבנת פנים. מה זה הדבר הזה ? אני צריך לעיני 12 איש וזה יגיד לי ככה עשית וככה עשית. זה נראה לי לא טוב. לא מוצא חן בעיני. בלילה בא אליו רבינו האר"י והוכיח אותו. חבריך התאספו לדבר מצווה. אם היית יודע איזה תועלת יש לזה בשמיים. ואתה, לא הצטרפת אליהם. חזור בך. מיד בשבוע שאחרי שאל מתי אתם מתאספים ? שאלו אותו, מה קרה ? הרי בשבוע שעבר לא הצטרפת. אמר להם, אל תשאלו, בואו אני אספר לכם. וסיפר להם. מפה רואים כמה חשוב, שאדם מכפר על עוונותיו, בפרט פה בעולם הזה. למה ? כל עוון, שמתכפר לו כאן, הולך לשם נקי. אם פורעים ממנו שם בעולם הבא, אוי לה לאותה בושה, אוי לה לאותה כלימה. לכן, אמר תאהב את התוכחות.

בתוכחה יש כאב, והוא נכנס ללחץ ומצטער. אבל מצד שני זה מתוק. כמו טיפול רפואי שכרוך בצער. הטיפול מכאיב, אבל אחרי זה רווח לו לאדם. אותו דבר לגבי הנשמה. הדבורה עוקצת אבל אחרי זה יש דבש. לכן, בא משה רבינו והוכיח אותם. אומר האלשייך עליו השלום, הוא מביא את דברי הגמרא, שמשה רבינו, עליו השלום, הוכיח אותם "מול סוף", דהיינו, סמוך למיתתו. אם אדם רוצה להוכיח את תלמידיו או בניו לא יוכיח אותם באמצע חייו, מכיוון שיתבישו ממנו או יתרחקו ממנו או לא יקבלו.

מתי יוכיח אותם ?

סמוך למיתתו.

את זה זוכרים טוב מאד. אמר ה"נודע ביהודה", אני מייעץ לכל אבא לכתוב בצוואה שלו את עשרת הדברות. האדם זוכר את מה שאמר לו אביו לפני מותו.

אם האבא משאיר בן פה, והבן עושה איזה עוון, מסכן האבא הזה. מוציאים אותו מגן עדן, ומכניסים אותו לגהנום. והוא מתבייש. זה נכון גם לגבי האמא. הם מתביישים

שהביאו בן כזה לעולם. לעומת זאת, אם הוא עושה מצוות ולומד תורה, איזה עטרות מעטרים את אביו ואת אימו, אומרים לו אשריך שזכית להשאיר בן כזה.

עוד יגיד להם את התוכחה בלשון רמז. רש"י כותב, שמשה מונה את כל המקומות שבני ישראל הכעיסו את הקב"ה. אבל ברמז מפני כבודם של ישראל.

למשל, **בין פארן ובין תופל**, זה ימי בין המיצרים. מי זה פארן ? ומי זה תופל ? פארן זה תשעה באב. איך פארן נהיה תשעה באב ? אלא, הוא שלח אותם מפארן לרגל את הארץ. מתי הם חזרו ? בשמונה לחודש אב. וילונו העם ...ויבכו בלילה ההוא. גזרו בכיה לדורות. יהי רצון שהשנה תשעה באב יהיה חג עם מלך המשיח. יאמר די לצרותינו.

ובין תופל, זה בשבעה עשר בתמוז שעשו עגל. הכל ברמז. הם אנשים חכמים, לבד הם מבינים.

ערב-חטאו בבעל פעור.

מול סוף- שהמרו בים סוף.

לבן- מן, שהיה צבעו, לבן.

בחצרות-מחלוקת של קורח.

בדי זהב- העגל מזהב.

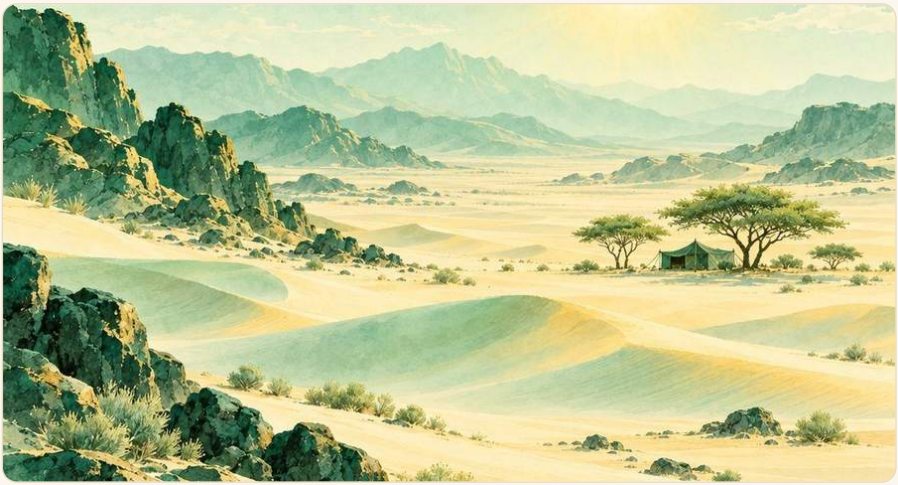
מקשה האלשייך, אז לימד אותנו משה רבינו מוסר ברמז.

אז איך משה רבינו בעצמו, בהמשך של הפרשה צועק ואומר **ממרים הייתם עם השם** ...? אתם הייתם נגד הקב"ה, מיום שאני מכיר אתכם.

בהתחלה מדברים ברמז, להראות להם שהוא אוהב אותם. אז יטו אוזן לשמוע. אז יבינו שהוא לא בא לקנטר, אחרי שדבריו נעימים לאוזניהם, יכול להגיד הכל. גם דברים קשים.

בעבר הירדן, בארץ מואב

דברים א, ה

◆ **מתי זה היה ?**

בפטירתו.

בא להגיד להם, תיזהרו. עבר הירדן. כל אדם בסוף מגיע יומו שהוא הולך לעולמו. כי לא ידע אדם את עיתו. הפסוק אומר, כדגים הנאחזים במצודה רעה. כל מצודה היא רעה. יש מצודה שהיא לא רעה ?

אלא, הדג מריח מרחוק אוכל, הוא רץ לשם, והוא לא יודע שתקוע חכה בתוך זה. ובסוף הוא מפיל את עצמו. האדם מפיל את עצמו בידיו באותו מקום שהוא צריך למות. לדגים זה נראה ארוחה טובה, והוא הולך לשם, וה' ישמור, נופל ומת. הימים האלה עוברים. יום שהלך לא יחזור. תשבור את ליבך לעבודת ה'.

במדבר

יזכור שחס ושלום, חוץ מכם, ישמו אותו בבית הקברות, שם מקום שממה. אומר רבינו יוסף חיים, עליו השלום, בספרו שנות אליהו. זה ספר של דרשות שהוא היה אומר באזכרות של אביו. אביו, היה שמו אליהו. אחד הדברים המאד מעניינים שהוא כותב, זה שעיקר האזכרה לנפטר, זה להזכיר את מעשיו, ושאדם ידע שסופו ללכת לעולם הבא. אבל, יש חלק קטן של הנפש שנמצא בקבר כל הזמן. עד תחיית המתים. הנשמה עולה למעלה לגן עדן העליון ונחה ונהנית ולא יודעת מה שקורה פה בעולם. זה מה שהגמרא בברכות אומרת על הפסוק, והמתים אינם יודעים מאומה. למה הולכים לקבר להזכיר לו ? כי הוא לא יודע מה קורה פה. לא מעניין אותו. נמצא בגן עדן העליון נהנה מזיו השכינה, יושב על הצדיקים, ורואה את הקב"ה, ולומד תורה מפי הגבורה, ועטרותיהם בראשיהם, ונהנים מזיו השכינה. הרוח נמצאת בגן עדן תחתון. בגן עדן התחתון, יש דברים שדומים לעולם הזה. יש שם נהרות, ואפרסמון-ריח בושם, ויש כל מיני אורות, כל מיני ניגונים, המלאכים מנגנים שם בכלי זמר ועושים שמחה, זה לא למעלה. אבל נשאר חלק מהנפש שנמצא על הקבר, שנאמר, אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל. וזה החלק, נקרא הבלא דגרמא. הבל של העצמות. זה החלק שמצוי על הקבר, כל הזמן עד תחיית המתים. והחלק הזה, נמצא בארץ צל מוות. חושך. ויש כאלה שבתי הקברות שלהם נחרשו ונהרסו. בטורקיה היו למעלה מ 5000 חכמים שהיו קבורים שם. ואני לא מגזים. איפה הקברים שלהם ? הכל נחרש. הארורים הטורקים הרסו והחריבו בתי קברות יהודיים לאורך קילומטרים. בנו שם אוטוסטראדות ומסגדים.

ר' יעקב כולי בעל מעם לועז הקבר שלו אבד.

- **ולמה זה קורה ?**

מכיוון שנחרב בית המקדש. הגמרא אומרת, מיום שנחרב בית המקדש, הצדיקים נגזר עליהם שיחרב ביתם. איזה בית קיים מלפני 2000 שנה ? הבית של רבי שמעון

בר יוחאי קיים ? איפה ? בית של רבי עקיבא אתה יודע איפה הוא ? אז מה זה יחרב ביתם ? הקברים שלהם נחרבים. זו השתתפות אישית שלהם בחורבן בית המקדש. וע"י זה תהיה כפרה לישראל. מה שיש לנו היום קברים של תנאים, יש אולי 300. אתה יודע כמה תנאים היה ? 5000. איפה הקברים שלהם ? נחרבו. נהרסו.

◆ **למה ?**

בגלל חורבן בית המקדש. כל זה כדי לכפר עלינו.

האדם צריך לזכור, בעבר הירדן, במדבר. אחר כך הוא שוכן בשממה. **בערבה**, בערוב ימיו, כשהוא קרוב כבר למיתה. **מול סוף**, כשהגיע לסוף ימיו. בין פארן ובין תופל, מה זה פארן ? יש אדם ששפר מזלו בסוף חייו. יש לו משקפיים, יכול לראות, יש לו אוזניות והוא שומע, יש לו ילדים טובים שמטפלים בו כהוגן, הביאו לו גם איזה עובד זר, שמוזג לו כוס לקידוש גם. ה' יצילנו. ר' חיים פלג'י, כמה צועק שאדם לא יושיב גוי בשלחנו. לפחות לא בשבת. אתם יודעים כמה מקרים כאלה יש. עושים קידוש והגוי מולו. אחר כך הוא שר שירי שבת עם גויים. איזו צורה זאת ? היום מצוות כיבוד הורים, מצווה כל כך יקרה, נותנים אותה לגוי. כמו המעשה בספר חסידים. הוא מביא מעשה נורא. היה זקן שהיה משכים כל בוקר לבית הכנסת. בעלות השחר. ואת בית הכנסת היו בונים במקום הכי גבוה. הבן שלו ראה, עשה הפתעה לאבא שלו. חיכה ליד הבית, אמר אבא בוקר טוב, אבא קניתי חמור לקחת אותך לבית הכנסת, עלה על החמור, והם רוכבים. כל פסיעה שהחמור פוסע האבא צועק, איי, איי, איי. הבן נבהל, מה קרה? האבא אומר, סע. מה כואב אבא ? לעצור ? להביא מים ? מה אך. כואב לי הלב. היתה לי מצווה אחת שהיא שכר פסיעות, לקחת אותה ונתת לחמור. ועל זה אני בוכה. מפה אדם ילמד מוסר. דברים שאתה יכול לעשות בעצמך אל תתן אותם לחמור. אתה לוקח את האוטו וחונה בדיוק מול בית הכנסת. אם הוא היה יכול היה מחנה את האוטו מאחרי המושב שלו בבית הכנסת. ואיפה שכר פסיעות ? הרבה פוסקים, כותבים שיחנה את הרכב קילומטר מבית הכנסת. כדי שילך לפחות קילומטר ברגל לבית הכנסת. רבי יוחנן, כותב,

למדתי זאת מאלמנה, שאלתי את האלמנה, מה היא עושה פה ? 24 בתי כנסת היו לפני בית הכנסת שבו היא באה להתפלל, למה באת לפה ? לא לימדו אותך שיש שכר פסיעות. אפילו שכתוב, מצווה הבאה לידך אל תחמיצנה, ואין מעבירין על המצוות. אבל יש פה מצווה של שכר פסיעות, אז אני רוצה לעשות לכבוד ה' יתברך, בעצמי.

וכן, טורח שבת, כמה הרמב"ם כתב על זה. הרמב"ם כתב ששתי מצוות יעשה אותם בעצמו אפילו אם יש לו עבדים, מצוות סוכה, שיבנה את הסוכה בעצמו, יסחב ויעשה. ושבת. לכבוד השבת, היום הכל ברכב, תן לאצבעות ללכת במקומך. אתה מסכים שהאצבעות יכנסו גם במקומך לגן עדן ? מה זה ? תטרח ! תקנה אתה. נכון שבימינו לקנות בשר ביום שישי לא מתאים, ואתה קונה ביום רביעי חמישי, אבל, תשאיר משהו שתקנה אותו ביום שישי, פירות, יין, ממתקים לילדים. שתזיע ביום שישי לכבוד שבת קודש.

בין פארן ובין תופל, בין אם שפר מזלו ובין אם נפל מזלו בסוף ימיו, יעשה מצוות.

ולבן

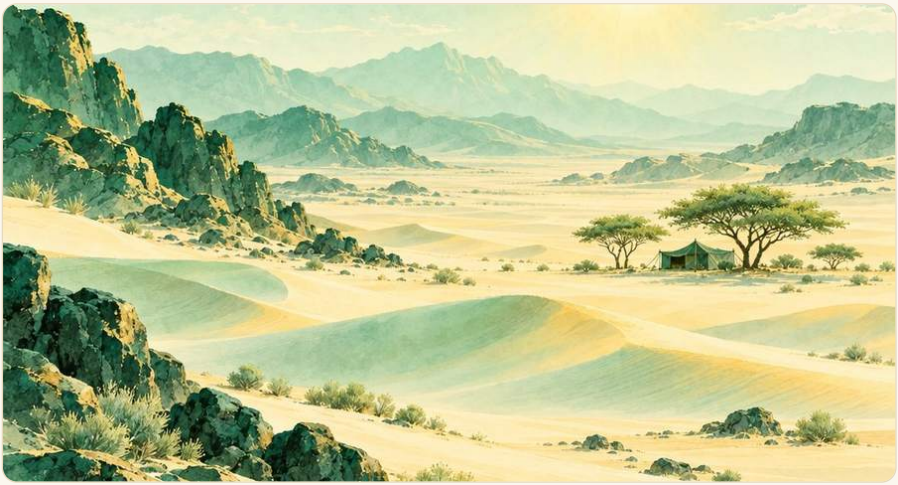
תשובה. איפה ראינו ? **אם יהיו חטאיכם כשני כשלג ילבינו. ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו.** זה לבן.

בחצרות

זה יבלה בבתי הכנסת. חצרות אלוקינו יפריחו.

ודי זהב

דברים א, א

מה שיש לו יהיה בשבילו די ומספיק. לא ירצה יותר.

הואיל משה

דברים א, ה

אותיות משה אליהו. משה רבינו עתיד לבוא עם אליהו הנביא. לכן אמרו בגמרא, שכל שאלה שהיתה בגמרא, ולא מצאו לה תשובה, אמרו תיקו. פירוש המילה "תיקו", תהא כהא. כלומר, תשאיר את זה בסימן שאלה, עד שנפתור אותה. התוספות יום טוב כותב, תיקו, ראשי תיבות, תשבי יתרץ, קושיות והבעיות. תשב"י זה אליהו הנביא. אז הוא יבוא ויתרץ. הואיל משה, באר אליהו הנביא, ויבאר לנו את התורה הזאת לאמור.

> **למען ואמץ את לבבו למען עשות כיום הזה**
>
> דברים ב, ל

אומר בעל הטורים, ראשי תיבות אלול. מה זה אב ? אלול בא. אז צריך להתכונן ולהכין את עצמו כמו שצריך לקראת חודש אלול.

> **הבו לכם אנשים חכמים ונבונים ואשִמם (חסר יוד) בראשיכם.**

אומר רש"י, במקום ואשימם כתוב ואשמם. שהמשמעות תהיה אשמם בראשיכם. חס ושלום, עושים עוונות האשמה היא על הראשים שלא מוכיחים. שלא מלמדים תורה את האחרים.

- **מה זה אנשים חכמים ונבונים ?**

- **רש"י אמר צדיקים כסופים. מה זה כסופים ?**

שיש להם בושה, ומוכנים להפסיד ולא יטו לשוחד. אני צריך שהחכמים יהיו גם עשירים. על ידי שיהיו עשירים יוכלו להגיד את ההלכה כמו שצריך, שלא יפחדו שלא יתנו להם כסף. יש לו משלו. לא מפחד.

האבן עזרא עליו השלום, אומר, שהחכם צריך להיות נבון. האבן עזרא, כמה עני היה כך חכם היה. פעם באו אליו שניים לדין. באו ללמוד. מה הבעיה ? תשמע הרב, אנחנו שנינו הלכנו לשדה לעבודה, אספנו את העומרים וישבנו לאכול. היינו שניים. הבאנו איתנו אוכל ולחם. אחד היה ראובן הביא 3 חלות. שמעון הביא 2 חלות. והנה איש אחד עבר, קראנו לו שיצטרף אלינו והוא בא. 5 כיכרות נתחלק ביניינו. אכלו וגמרו את כל הלחם. אחרי שגמרו לאכול האיש הזה שהצטרף הוציא מכיסו 5 דינרי זהב. ונתן להם. בא זה שהביא את ה3 כיכרות אמר, אני הבאתי 3 כיכרות ואתה הבאת שתי כיכרות, אני אקח שלוש מטבעות ואתה תיקח 2 מטבעות. אמר לו, לא. הוא נתן לשנינו, הוא התכוון אתה 2.5 ואני 2.5. אני לא מסכים שתיקח יותר. נכנסו לאבן עזרא. אמר להם, לא אתה צודק ולא אתה צודק, אתם לא למדתם חשבון בכלל. אתה נתת 3 ואתה נתת 2. זה שנתן 3 יקבל 4 וזה שנתן 2 יקח 1. כמה אנשים היו ? 3. בואו נחלק כל חלה ל5 חלקים, כמה חלקים נקבל ? 15 חלקים. 15 שלישים. כמה כל אחד אכל ? 5 שלישים של חלה. שווה בשווה. לא סופרים פירורים. אז כל אחד קבל 5 שלישים של חלה. אתה הבאת 2 כיכרות ואכלת 5 שלישים, שהם אחד ושני שליש. אז רק שליש תרמת. מגיע לך מטבע אחד. ההוא, הביא 3 חלות. ואכל רק חמישה שלישים. אז כמה הוא תרם ? 4 שלישים. אז מגיע לו 4 מטבעות. הוא הוכיח להם. וראו שהוא צודק. זה הפירוש ל"הביאו לכם אנשים חכמים ונבונים לשבטיכם". שתהיה לו תבונה לדעת איך לחלק ולעשות הכל כמו שצריך.

עוד מעשה היה עם הנודע ביהודה שישב בפרג. היה יושב בבית המדרש ולומד ולפעמים היו באים אליו אנשים לדין. באו אנשים שכבר היו אצל חכמים ואף אחד לא ידע לפסוק את הדין. מה קרה? היה עשיר אחד גדול. היתה לו סחורה. מכר את הסחורה וכיס של זהובים בידו. חזר עם הכסף בכיסו ושכר עגלון, קח אותי לעיר שלי. מרחק של 100-150 ק"מ. הולכים ויש לו סחורה והכסף מונח שם. העשיר לו שם לב, ושעתיים לפני שהגיעו לעיר אומר העגלון לעשיר, תראה אדוני, כתוב בפסוק ורחמיו על כל מעשיו, תרחם עלי, אני כל היום מזיע, תחליף אותי קצת אני אנוח ואשכב ואחליף כוח. לא ישנתי בלילה. אמר לו העשיר, אין בעיה. הוא לא הבין מה מצפה לו. נוסע נוסע עד שהגיעו לעיר, לתחנה שבה העגלונים מחנים את העגלות שלהם. הוא חנה. ואז העגלון בא "אבועלי". לוקח את החפצים לוקח את הכסף, ואומר לו תודה רבה היה נעים מאד. כך לך רובל אחד על הנסיעה. אמר לו העשיר, השתגעת ? אתה העגלון ואני העשיר. כולם רואים שאתה העגלון. איזה עגלון רמאי. הוא רוצה לקחת לי את הכסף. באו אנשים צועקים על העגלון, אתה לא מתביש. לך תוכיח. כל רב שהם הולכים לא מוכיח. אמר להם הנודע ביהודה, זו שאלה קשה מאד. אתם תשבו פה בהמתנה, תמתינו אני צריך לעיין בספרים ואז אפסוק להם. מסכן העשיר צועק על העגלון אתה לא מתבייש. השאיר אותם להתבשל שעתיים שלוש. פתאום הנודע ביהודה קפץ מהכסא וצעק: עגלון, עגלון, אני צריך עגלה. מי קם אוטומט ? העגלון ! הרי הוא רגיל שצועקים לו. אמר לו, רמאי שקרן אתה העגלון. לא לא אני. למה ענית ?

> **זה הבו לכם אנשים חכמים ונבונים לשבטיכם.**
>
> דברים א, יג

היה מעשה בעיר לודז', רבי חיים מיכל, איש תלמיד חכם עצום. היה מרד של הפולנים נגד הרוסים. היה גוי אחד שהיה גזבר של הממשלה. הוא גנב מקופת הממשלה 15000 רובלים. היו חילופי שלטון והממשלה לא דרשו ממנו כלום. הלך

חפר באדמה בחצר וטמן את הרובלים. כל יומיים שלוש פותח את הקופסא וסופר את הרובלים. היה לו שכן יהודי שראה שכל ערב הגוי הזה נכנס למרתף וראה מה שהוא עושה. והיהודי עשה מה שעשה. בא הגוי ורואה אין כלום. התחיל לצעוק בעירה מי גנב את הכסף. סוף דבר, אמרו לו, לך לרבי חיים מיכל. הוא יפתור לך את הבעיה. הרב שמע. דברי אמת ניכרים. שאל אותו הרב, אתה חושד במישהו ? אמר לו, כן. יש לי שכן עני, נגר, אבא ל 15 ילדים. בקושי מתפרנס. פתאום אני רואה שהוא קונה חליפות, קונה בשר, נוסע לטיולים. ויצא קול שהוא עשיר. הור אמר שיש לו דוד בלונדון. אמר לו הרב, לך הביתה, אני אפתור את הבעיה. שלח לקרוא לנגר הזה. אמר לו בוא הנה חביבי, אתה הרבה זמן לא ראיתי אותך. פעם היית בא לבית הכנסת. היית תורם לתלמידי חכמים עניים, להכנסת כלה. מה קרה אני לא רואה אותך ? הרב אני טרוד ועסוק. מה קרה? יש לי קצת עסקים. מה אתה עושה עסקים חוץ מהנגרות ? ענה הנגר, כן. יפה שתיקה. אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין. אמר לו הרב, תספר לי. יש לך דוד בלונדון שמת ? כן, מאיפה הרב יודע ? השמועה עשתה לה כנפיים. איך קוראים לדוד ? התחיל לגמגם. ורק אתה קבלת ? הוא לא התכונן לחקירה. והרב יורה עליו מלא שאלות. ואיך אתה קרוב שלו ? למה אחים שלך לא קבלו ? התחיל לגמגם. אמר לו הרב, תשמע חביבי. אני הזמנתי אותך לטובתך. אני שמעתי עליך, שאתה משתמש ברובלים מזויפים. ואתה יודע מה הממשלה עושה הפולנית עושה למי שמשתמש במטבעות מזוייפים. שאל הנגר, מה זה אמיתי ? כן אני יודע. קנית סחורות ברובלים מזוייפים. טוב תעשה טובה יש לי מלא רובלים כאלה בבית, תעשה טובה תיקח אותם ממני. עכשיו לך מהר תביא אותם. הלך והביא את כל הרובלים. אני אטפל בזה. קרא לגוי, ונתן לו את הרובלים.

הבו לכם אנשים חכמים נבונים. צריך לדעת בחכמה איך להוציא ממנו את הרמאות שהוא יודה בכל מה שצריך.

לא תכירו פנים במשפט, כקטון כגדול תשמעון

דברים א, יז

◆ **מה זה לא תכירו פנים במשפט ?**

הדיינים היו עוטפים את פניהם ולא היו מסתכלים על פני בעלי הדין. היו באים בעלי לפניהם ולא היו מסתכלים עליהם. שלא תהיה הרגשה של בעלי הדין שהדיין לטובתם או לרעתם. משנה באבות אומרת, שבאים אליך בעלי הדין יהיו בעיניך כרשעים. שנפטרים מלפניך יהיו בעיניך כצדיקים שקבלו עליהם את הדין. והרי יש לנו הלכה לא להסתכל בפני רשע. יצחק אבינו למה קהו עיניו משום שהיה מסתכל בפניו של עשיו שהיה משמש לפניו. לכן כיסו את עיניהם.

רבינו האר"י, כך כותב, רבי חיים ויטאל, היה מכין את עצמו לשבת מהבוקר. היה קם בחצות ויושב ער עד עלות השחר. למה ? השכינה הקדושה מקבלת אורות ע"י לימוד התורה שלומדים מחצות והלאה. אז בחצות אומר תיקון חצות ובוכה על בית המקדש. יושב על הארץ. ומקונן כמו שמתו מוטל לפניו ובוכה ומיילל על חורבן בית המקדש. אומר המבי"ט, אז מה כל הדמעות שלהם הלכו לחינם ? המבי"ט, רבי משה בן יוסף טרני, הוא קבור לידו. תדע, יבוא אדם ויאמר, רבינו האר"י לא הביא את המשיח, רבי שמעון בר יוחאי לא הביא את המשיח, אז אנחנו נביא את המשיח ? כן ! למה ? כי עניין ביאת המשיח זה צריך צירוף של כל הדורות ביחד. שרשרת מהדור הראשון עד הדור האחרון. ברגע שתגיע התפילה האחרונה כל התפילות יצטרפו ועושות מה שעושות. גם רבינו האר"י כך כותב. רבינו האר"י היה לומד תורה עד עלות השחר כדי לחבר את הלילה ליום. מי שעייף ולא יכול, יכול ללמוד כמה שיכול ובלבד שיקום חצי שעה קודם עלות השחר לחבר יום ולילה בלימוד תורה. כך היה מנהגו כל הימים של רבינו האר"י. יום שישי מה היה עושה ? היה קורא שניים מקרא ולידו תלמיד אחד עם אונקלוס. כל פסוק. רבינו האר"י היה אשכנזי אבל התפלל כמו הספרדים. אימו היתה ספרדיה ואביו היה אשכנזי. אביו

היה תושב ירושלים, היה חסיד גדול. הוא היה בעיר העתיקה בירושלים. יום אחד אביו היה יושב ולומד והנה נכנס זקן אחד לבית הכנסת. אומר לו, אתה מכיר אותי ? אומר לו, לא. אמר לו, אני אליהו הנביא, שלוח אליך מן השמים. וואי. רעד כולו. אמר לו, מה תבקש ? אני מבקש שהלילה תצום תקדש את עצמך, כי הלילה אשתך תהרה בבן שיאיר את העולם בתורה. שמור על אשתך במשך תשעה חודשים. כי אשתך צדקת. הקבר של אם האר"י נמצא מתחת למפלס הקברים. צדקת שבצדקניות. אחיה מרדכי פרנסיס היה ממונה על המכס במצרים. אמר לה בעלה תזהרי כל התשעה חודשים. והיה יושב בתענית ונותן צדקה ומתפלל. והיה מסתכל על הבטן שלה והיה שמח. ותיזהר אף אחד לא יהיה סנדק אני אהיה הסנדק שלו. תחכה לי. כשאני אסמן לך תעשה את הברית. אמר לו בסדר. והנה אחרי תשעה חודשים ילדה בן. ביום השמיני עשה ברית בעיר העתיקה. סיימו עלינו לשבח ומייד צריך לעשות ברית. ואליהו הנביא לא הגיע. וכולם צועקים, נו תתחיל כבר. והוא שותק ולא אומר להם מה הסיבה. אליהו הנביא בכוונה לא הגיע כדי לראות האם ישמע בקולו או לא. והנה ראה אליהו בא. אביו של האר"י היה הסנדק ואליהו הנביא ישב עליו. אליהו הנביא אחז בזרועותיו של הנימול ועשו לו ברית. אחרי כמה שנים נפטר אביו עליו, רבינו שלמה לוריא. אחיה במצרים שלח לה שתבוא אליו כדי שיפרנס אותה ואת האר"י ואת אחותו. הוא ראה שהוא חריף. בן 9 שנים, לא נמצא חכם בעיר שיכול ללמד אותו תורה. בקיא במשנה בהלכה, הכל בע"פ. דודו בנה לו בית על שפת הנילוס. והיה אליהו הנביא מתגלה אליו שם ומלמדו תורה. עד שהגיע ל גיל 36 ואליהו בא ואמר לו שזמנו קצר בעולם הזה, לך לארץ ישראל, כי התורה שלו, יתפרנסו ממנה עד בוא המשיח. מי תיקן לנו סדר קבלת שבת ? רבינו האר"י. כל העניינים והסודות והסדרים של סוכות וליל הסדר. **שלוש מצות מי כתב** ? **רבינו האר"י**. אז הוא עלה לארץ ישראל, בא להיכנס לירושלים. ואז רבי משה חגיז ראה את השטן. ס"מ בכבודו ובעצמו, שתי רגליו נעוצות. רגל אחת במסגד עומר ורגל שניה, באותו מקום, זה הקבר של ההוא ההוא, הוא לא רוצה להזכיר את שמו. וחרבו שלופה בידו. אמר לו השטן, אם אתה נכנס לירושלים אני

הורג אותך כי אתה משיח בן יוסף. אז עמד בחוץ ואמר, פה קבר שמואל הנביא, פה קבר זכריה, פה קבר חולדה הנביאה, פה קרב מלאכי, פה קבר כלבא שבוע ונקדימון בן גוריון, זה ברחוב המלכים, וגם הלני המלכה קבורה איתם שם. משם עלה לצפת. בצפת ישב שנתיים. ראה את הרמ"ק. שכח את כל תורתו. התפלל לקב"ה חזר לו הלימוד, ואז הכיר את מרן רבי יוסף קארו. שניהם זכו. בנו של מרן התחתן עם הבת של רבינו האר"י. מרן שמע את תורתו של האר"י וחזר ואמר לאשתו, איזה איש אלוקים יש בעירנו. ואני מפחד שהדור שלנו לא מתאים לאיש כזה ענק. הוא כמו אחד התנאים. אני מפחד שיסתלק מאיתנו. וכך היה בגיל 38 הלך לעולמו. הוא נקבר ליד הרמ"ק וליד רבי שלמה אלקבץ. קודש קדושים. היה אוהב ישראל. היה בוכה על ישראל. הוא אמר שאם ישאר עוד שלוש שנים הוא יביא את המשיח. ככה אמר להם. רבי יצחק הכהן היה לידו בשעת הפטירה. הוא שאל אותו, מורנו, חשבנו שתהיה איתנו עד שיבוא משיח. אמר לו, אם תזכו אני אבוא עליכם. אמר לו, איך תבוא אלינו אחרי שאתה מת ? אמר לו, לא עסק שלך איך אבוא אליכם, אם בחלום או בהקיץ. אמר רבי חיים פלאג'י, כך קבלנו שהוא בא בגלגול של רבינו הרש"ש. זכותו תעמוד לנו ולכם.

- **אנחנו מוכרים נר לכבוד רבינו האר"י. מי רוצה שיאירו חייו בזכות רבינו האר"י ?**

ה' יגזור עליכם חיים טובים ונעימים ומאושרים.

✦ ✦ ✦

לעילוי נשמת אהובינו

אפרים שמעון אריאל ז"ל

בן סיגל תחי'

רשימות

הסודות להצלחה שלך

לתת, לאהוב, לצמוח

www.yoursuccesstoolbox.com

סרקו לאתר

לכל החוברות באתר